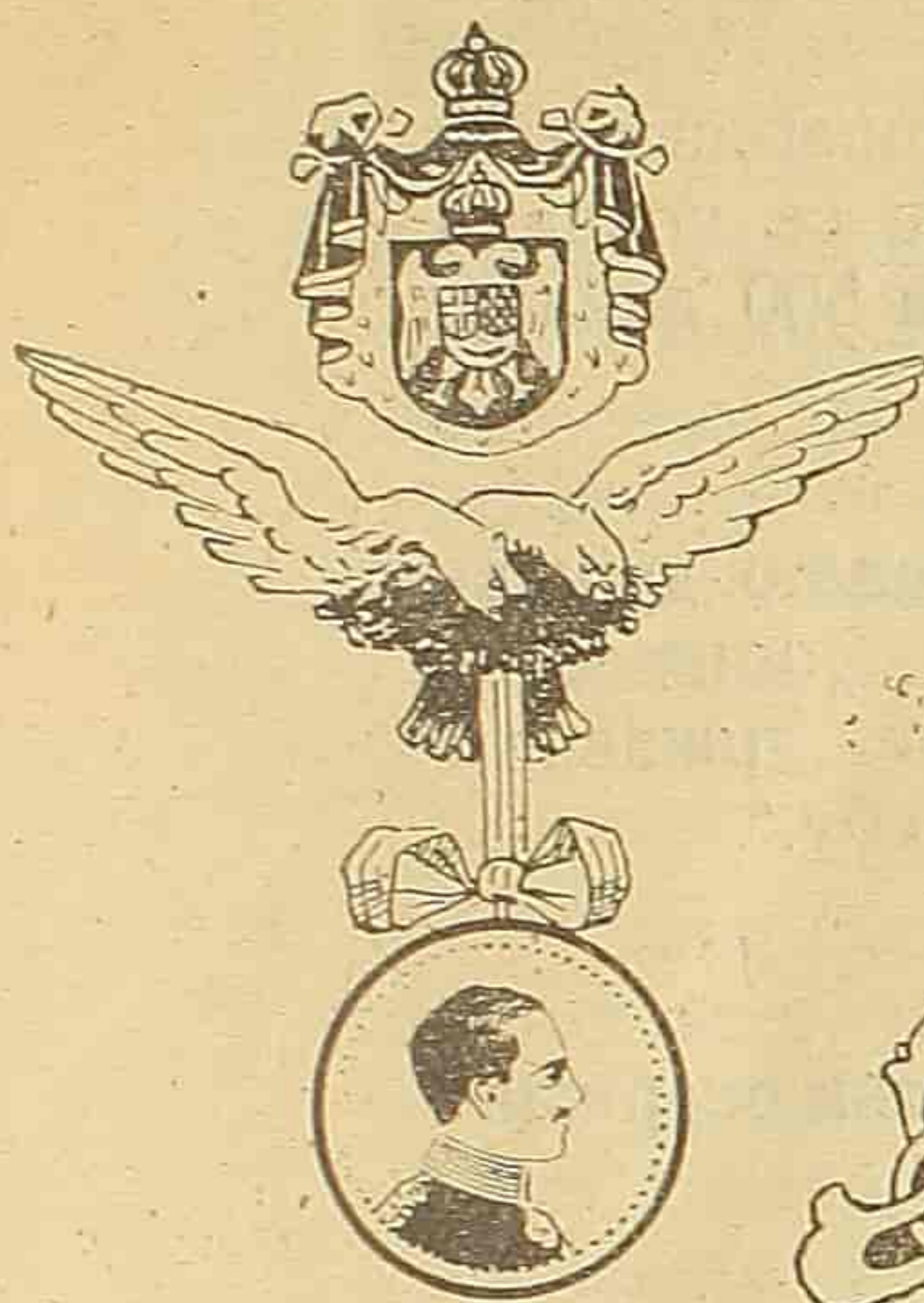
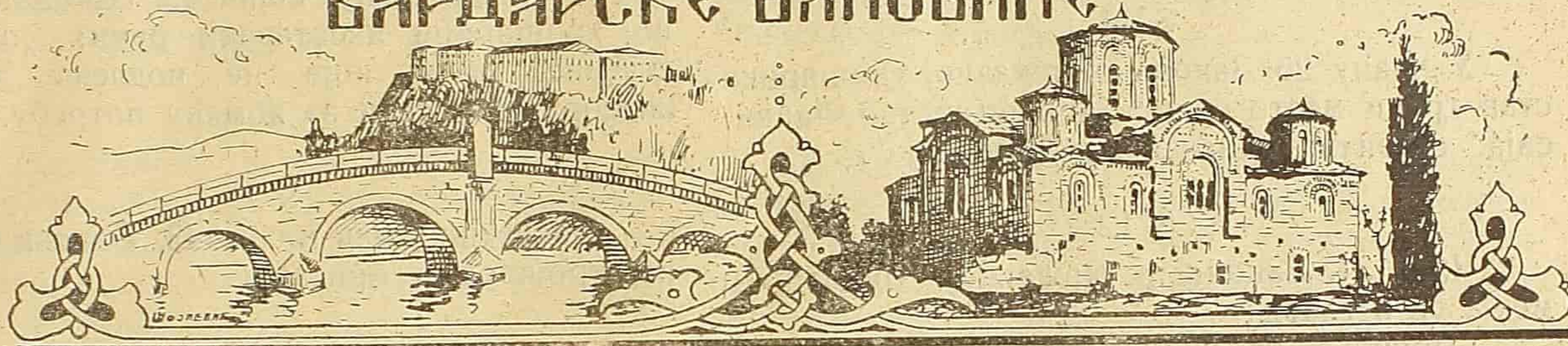

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

14. ЈУНА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 11.
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

МИ
АЛЕКСАНДАР I.

по милости Божјој и вољи Народној
Краљ Југославије

На предлог нашег министра финансија, а по саслушању Претседника Нашег Министарског Савета прописујемо и проглашујемо:

ЗАКОН

о Изменама и допунама у Закону о државној трошарини

§ 1.

Чланови 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 Закона о државној трошарини таксама и пристојбама од 27. јуна 1921. год. постају чланови 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80 и 81 Закона о државној трошарини од 9. новембра 1909. године, а члан 1 и 7. Закона о државној трошарини таксама и пристојбама и чланови 69 и 77. и први став члана 78. Закона од 9. новембра 1909. год. бришу се, а други став члана 78. постаје члан 82. истог

§ 2.

Став трећи члана 5 Закона о државној трошарини брише се.

§ 3.

Члан 8. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„На предмете који се у земљи производе од домаћих или са стране увезених сировина, које не подлеже плаћању државне трошарине, плаћа се трошарина на готов производ. Но на пиво трошарина ће се плаћати на полупроизвод (непреврело пиво)“.

§ 4.

Члан 11. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Трошарина се плаћа готовим новцем у законској монети“.

§ 5.

У ставу другом члана 12. Закона о државној трошарини брисати речи: по предлогу Генералне Дирекције Посредних Пореза“.

§ 6.

У члану 14. Закона о државној трошарини место речи „једино трошаринска марка или друго“ ставити „трошаринско“, а на крају истог члана додати нову реченицу, која гл си: „За предмете, за које није прописано да носе трошаринско обележје, доказ је да је трошарина плаћена, признаница о плаћеној трошарини или рачун потврђен од контролног органа.“

§ 7.

У члану 15. Закона о државној трошарини место речи: „Све трошаринске марке и“ ставити: „Трошаринска“.

§ 8.

У члану 16. Закона о државној трошарини брисати речи: „марка и“, као и речи: „продаје“.

§ 9.

Члан 21. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Радно време за контролне органе при фабричким предузећима рачуна се у времену од 1. маја до 30. октобра од 7 до 19 часова, са два часа прекида у подне, а у остало доба године време рада траје од 8 до 18 часова са два часа прекида у подне. Но ако би сопственик предузећа преко 18 односно 19 часова хтео радити дужан је контролном органу платити на име дневнице 15 динара ма колико прекоревени рад трајао“.

§ 10.

Други став члана 23 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Трошаринска сместишта могу се одобравати свагде где је контрола над њима могућа“.

§ 11.

У члану 25 Закона о државној трошарини став трећи место речи: „Министарство Финансија“ ставити: Финансијска Дирекција“.

§ 12.

Члан 31. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Повраћај трошарине врши се у готовом новцу и у законској монети“.

§ 13.

Члан 33. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Кријумчарење трошаринских предмета постоји:

А. са царинском робом по прописима царинског закона;

Б. са домаћом робом:

1) ако се роба, ма по коме основу ослобођења (повластицом или иначе) од плаћања државне трошарине, употреби или покуша употребити на нешто друго а не на оно ради чега је ослобођена;

2) ако се роба, унешена у трошаринско сместиште пре плаћених трошаринских дажбина, а без одобрења надзорних власти, изнесе;

3) ако се роба пусти у промет или потрошњу пре плаћене трошарине;

4) ако се при прегледу нађе да су у сандуцима, бурадима, балама и т. д. додата двогуба дна, или двогубе стране или уопште да имају тајна или сакривена места у којима је смештена роба.

§ 14.

У ставу другом члана 34. Закона о државној трошарини брисати (речи: „(винском широм, или кљуком“, а пети став истог члана мења се и гласи:

„На кривице учињене са трошаринским предметима док су она царинска роба или су под царинским надзором примениће се у свему прописи, који важе за царинске кривице“.

§ 15.

Други став члана 36. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Тако ће се казнити и саучесници. Саучесницима се сматрају сва лица, која се по кривичном закону сматрају као саучесници у кривичним делима“.

§ 16.

Први и други став члана Закона о државној трошарини мењају се и гласе:

„Ко једном употребљено трошаринско обележје поново употреби казниће се новчано за свако употребљено обележје са 500 динара.

§ 17.

У првом ставу члана 42. Закона о државној трошарини изоставити речи: „осим сопственика шума, који не подлеже државном надзору, при сећи за домаћу потребу.“

§ 18.

Последњи став члана 43. Закона о државној трошарини брисати.

§ 19.

Речи у првом ставу члана 44. Закона о државној трошарини: „у корист државне касе“ брисати; реч „но“ на почетку другог става истог члана брисати.

§ 20.

У члану 45. Закона о државној трошарини брисати речи „у корист државне касе“.

§ 21.

Реч „но на почетку другог става члана 46. Закона о државној трошарини брисати.

§ 22.

Члан 48. Закона о државној трошарини мења се и гласи: „Казне изречене по члановима 40, 41, 42, 43, 44 и 45 овога закона иду у корист државне касе“.

§ 23.

Члан 49. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„За извиђање кривица по овоме закону надлежни су одељци финансијске контроле изузев кривица из петог става члана 34. овога закона. Но ако се овакове кривице открију пошто су трошарински предмети ступили у слободан промет одељци финансијске контроле су дужни да изврше први извиђај и акта пошљу надлештву, које је надлежно за решавање царинских кривица у првом степену.

У свим осталим случајевима достављају одељци финансијске контроле сва акта о извиђају претпостављеним финансијским дирекцијама које су надлежне за решавање трошаринских кривица“.

§ 24.

Члан 51. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Против одлука финансијских дирекција по овоме закону може се изјавити жалба Министарству финансија у року од 15 дана не рачунајући у тај рок дан у који је писмена одлука достављена. Ако последњи дан рока падне у недељу или у дане, који су по закону признати као празници, узима се да је први

радни дан по недељи или празнику дан рока. Правни лекови предати у року пошти као препоручено писмо, сматрају се да су у року поднесени. У одлуци има се означити рок за подношење правног лека као и надлештво коме се правни лек има предати“.

§ 25.

Члан 53. Закона о државној трошарини мења се и гласи; „Против одлука Министарства финансија може се поднети тужба Државном савету, по Закону о Државном савету и Управним судовима“.

§ 26.

У члану 54 Закона о државној трошарини бришу се речи: „саопштавати односно“.

§ 27.

У члану 55. Закона о државној трошарини место речи: „трошарински“ ставити: „Државни“, а на крају истога члана додати нову реченицу, која гласи: „Органи финансијске контроле имају право на хватачку награду за откривене кријумчарске кривице“.

§ 28.

У члану 56. Закона о државној трошарини место речи: „Генерална Дирекција Пореза или Царина“ ставити „надлежна виша власт“.

§ 29.

Члан 57. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Обнова суђења се допушта, ако постоје разлози, који су за обнову суђења предвиђени у закону о судском кривичном поступку, а тражи се у року од године дана по извршности пресуде.“

Обнова суђења тражи се код оне власти, која је прву пресуду изрекла“.

§ 30.

Члан 58 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Извршне одлуке о трошаринским кривицама извршују пореске управе надлежне за место становања кажњенога лица.“

За извршење одлука о трошаринским кривицама као и код принудне наплате државне трошарине примениће се аналогно прописи Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза“.

§ 31.

Став други члана 60. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Сума која преостане по одбитку трошкова, дели се овако: једна трећина државној каси; једна трећина фонду финансијске контроле; једна трећина потказивачу или хватачу. Од државних службеника може бити хватач само

орган финансијске контроле, којима ће се од хватачке награде одбијати у корист фонда финансијске контроле 25%. Ако нема потказивача, а хватач није лице које има право на награду, онда и та трећина иде у корист Фонда Финансијске контроле“.

§ 32.

У члану 61. Закона о државној трошарини место речи: „Генерална Дирекција Посредних Пореза односно Царина“ ставити: Финансијска дирекција односно Министарство Финансија оделење царина“.

§ 33.

Члан 66. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Министар Финансија ће прописивати надлежност за примену овога закона, као и начин вршења надзора у трошаринским предузећима и иначе“.

§ 34.

Став први новог члана 69. Закона о државној трошарини брише се, а у другом ставу истога члана место „члана 6“ ставити: „члана 72“, а место речи: „у закону о државној трошарини Краљевине Србије од 9. новембра 1909. године ставити „у овоме закону“.

§ 35.

Нови члан 70. мења се и гласи:

„Укидају се: монопол на алкохол у Србији који је постојао на основу Закона о установљењу нових државних монопола од 3 августа 1893. године; Закон о порезу на алкохолима пића а Црној Гори, али ће се трошарина на сва алкохолна пића наплаћивати по члану 72. овога закона; дацио конзумо са прирезима у Далмацији, али ће се на вино наплаћивати трошарина по стопи и на начин из тач. — члана 72. овога закона; порез и прирез на вино, вински мошт, воћно вино и воћни мошт у Словенији и линијска трошарина у Љубљани, али ће се на вино (изузев воћног вина) наплаћивати државна трошарина по тач. 4. члана 27. овога закона; трошарина са прирезима на месо у Словенији и поштарина на месо у Банату, Бачкој и Барањи, Прекомурју и Међумурју; и превентивни притвор приликом извиђања трошаринских кривица у крајевима где је постојао“.

§ 36.

У новоме члану 72. тачке 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 14а, 15, 16 и 17 постају тачке 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 а додаје се нова тачка 14 која гласи:

„§ 14. — За денатурисање трошаринских предмета, који се пуштају у промет без наплате државне трошарине у денатурисаном стању, наплаћиваће се по 0.50 Динара од хектолитарског степена односно од килограма на име контролне накнаде“.

§ 37.

У новом члану 72. тач. 4 Напомена 6 закона о државној трошарини мења се и гласи:

„6. Напомена. — Ко извезе у иностранство 100 литара вина било чистог или појачаваног алкохолом стиче право да му се исплати из државне касе, а по решењу Министра финансија, 100.— динара. Ко увезе у иностранство 100 литара винске шире (кљука или мата) чисту неалкохолизиране и непојачаване шећером као и неразводњаване, стиче такође право да му се исплати из државне касе, а по решењу Министра финансија 50.— динара. Ова исплата врши се на терет редовних прихода од државне трошарине без обзира у којој се буџетској години вино односно винска шира, кљук или маст извезен, и на молбу заинтересованог лица, коју има поднети у року од 60 дана по извршеном извозу.

Код извоза вина појачаваног алкохолом одбиће се количина употребљеног алкохолом.

Извести се може у иностранство са правом на ову повластицу најмање 50 хектолитара вина било чистог или алкохолизираног односно чисте неалкохолизиране, непојачаване шећером и неразводњаване винске шире (кљука или масти).

У 8. Напомени уз исту тачку место речи „и на трговце вином који плаћају годишње најмање 100.000.— динара трошарине на вино ставити: „на трговце вином и точиоце пића но с тим да морају имати претходно одобрење за држање приватног трошаринског сместишта за вино“.

§ 38.

У 1. Напомени уз нови члан 72 тач. 9 закона о државној трошарини после речи „течности“ ставити: „као: парфумерије и косметички препарати, ароматичке есенције препарати лекова и т. д.“.

§ 39.

У новом члану 72 тач. 11. Напомене закона о државној трошарини после речи „дропа — дропља“, ставити од вина, винске шире, кљука или маста (виновици);

2. Напомену уз исту тачку брисати, а 3 Напомена постаје 2 Напомена, 4 Напомена постаје 3 Напомена, 5 Напомена постаје 4 Напомена, 6 Напомена постаје 5 Напомена, 7 Напомена постаје 6 Напомена, 8 Напомена постаје 7 Напомена.

У 6 Напомени уз исту тачку после речи: „од шљива“ ставити: „вино, винско шире, кљука или маста“; а место 50% ставити: од 40% до закључно 50%“. На крају ове напомене додати нов став, који гласи: „У случају да извоза ракије нема, или да извоз не исцрпи целу предвиђену суму у једном производном периоду, овлашћује се Министар Финансија, да ову суму односно остатак исте употреби у току следећег производног периода за набавку чистог неалкохолизираног, домаћег вина за вој-

нике и болеснике у државним болницама. Овако набављено вино биће слободно од плаћање државне, бановинске и општинске трошарине. Исплату ове суме за набавку овог вина може Министар Финансија извршити на терет прихода од државне трошарине у току следећег произведеног периода,

Ближе одредбе за набавку вина за војнике и државне болнице прописује Министар Финансија у споразуму са Министром војске и морнарице и Министра социјалне политике и народног здравља.

Изузетно за производни период за 1929/30 год. овлашћује се Министар Финансија да може уштеђени део износа за извоз ракије у иностранство употребити за набавку вина за војнике и болеснике у државним болницама одмах по ступању на снагу овога закона, стим да се поступно употреби и цео износ од 12.000.000.— динара, а исплате се могу вршити на терет редовног прихода од државне трошарине до 3. децембра 1930, године“

§ 40.

У новом члану 73. Закона о државној трошарини место: чл. 2.“ ставити: „чл. 69.“

§ 41.

Нови члан 75. закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Бановине могу ударити бановинску трошарину на предмете потрошене на својој територији. Иста се трошарина може ударити и на подручју Управе града Београда, с тим да општине града Београда, Земунa и Панчева ову улагају и наплаћују поред своје трошарине, а 50% од овога прихода да предају Специјалном општинском грађевинском фонду образованом по § 54. Уредбе о устројству и делокругу Управе града Београда. Висину бановинске трошарине, као и на које предмете ће се моћи ова ударити, одобраваће Министар финансија по сагласности са Претседником Министарског савета.

§ 42.

Нови члан 76. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Бановинску трошарину наплаћиваће општине без икакве отштете заједно са општинском трошарином и на исти начин, а где општинске трошарине нема заједно и на исти начин са оном општинском дајбином, која се наплаћује при увозу робе у општински реон у циљу потрошње.

Министар Финансија је овлаштен да изузетно и у случајевима неопходне потребе ту наплату бановинске и општинске трошарине употреби службенике финансијске контроле пореских управа и царинарница и пропишу ближе одредбе за извршење такве службе у сваком поједином случају. Од наплаћених бановинских и општинских трошарина задржава се 5% на име награде државним службеницима који ће наплату вршити,

Бановинска и општинска трошарина не може ни у ком случају бити наплаћена пре него што се наплати или задужи државна трошарина.

Подела задржаних износа међу поједине службенике вршиће се по одредбама које ће прописати Министар финансија“.

§ 43.

Нови члан 77. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Затечене количине пива у пиварама на дан ступања на снагу овога закона имају се пописати, пошто је нањих већ приликом производње плаћена бановинска трошарина по досадашњој стопи па ће се вентуална разлика у стопи на овако затечене количине пива наплаћивати на месту потрошње пива, а у смислу претходног члана до исцрпљења ове залихе контролни органи пивара слаће уз сваку пошиљку пива извештај да ли потиче од пописане залихе или не, и ако потиче од заточене залихе, колико је на име бановинске трошарине већ плаћено.

Износе, који буду положени на име бановинске трошарине по ступању на снагу овога закона на рачун бановинских трошарина, као и цео износ рачуна бановинских трошарина Министар финансија ће поделити међу бановине по броју становништва“.

§ 44.

Нови члан 78 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Сва издата одобрења већим индустријским предузећима за полагање бановинске трошарине путем месечно обрачуна ступањем на снагу овога закона престају важити“.

§ 45.

Нови члан 79 Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Општине, које по закону имају право заводити општинску трошарину, могу ударати општинску трошарину на предмете потрошене на територији општине. Висину општинске трошарине, као и на које ће се предмете ова моћи ударати, одобраваће надлежни банови.

Изузетно за градове, у којима су седишта бановина, као и за територију Управе града Београда и градове: Суботица, Сомбор, Вел. Бечкерек, Осијек, Карловац, Сушак, Бакар, Дубровник, Цеље, Марибор и Битољ, одобраваће висину општинске трошарине, као и на које ће се предмете ова моћи ударити, Министар Финансија у сагласности са Председником Министарског савета.

Градске општине, које имају општинске трошаринске станице (градске митнице) на улазима у град, биће дужне без икакве оштете наплаћивати и државну трошарину на вино и ракију, која се доноси у град без спроводнице према одредбама које ће прописати Министар финансија.

§ 46.

Нови члан 80 закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Лице које изврши кријумчарење бановинске или општинске трошарине, кажњаваће се по чл. 34 Закона о државној трошарини.

За разматрање кријумчарских кривица из претходног става у првом степену биће надлежне власти, које трошарину наплаћују (општине, пореске управе и царинарнице), а у другом степену по жалбама биће надлежне финансијске дирекције. Против решења финансијске дирекције има места тужби на Управни суд у смислу Закона о државном савету и Управним судовима. Противу пресуде Управног суда нема места правном леку.

Решење о прекидању кривичних истрага слаће првостепене власти по званичној дужности на одобрење финансијској дирекцији и тек пошта их она одобри могу се извршити.

Решење о распореду новца добијеног од кријумчарских кривица, које ће доносити првостепене власти у смислу чл. 60 Закона о државној трошарини, извршна су кад их одобри финансијска дирекција.

§ 47.

Нови члан 81. Закона о државној трошарини мења се и гласи:

„Овлашћује се Министар Финансија да изда службено пречишћено издање Закона о државној трошарини и да пропише правилник за његово извршење“.

§ 48.

Где год у Закону о државној трошарини стоји Генерална Дирекција Посредних Пореза или Генерална Дирекција Царина ставити Министарство Финансија, где стоји Пореско Одељење, Пореско одељење Београдско. Финансијска Управа ставити финансијска дирекција, где стоји Среска Управа Финансијске Контроле ставити главни одељак финансијске контроле, а где стоји Порески Уред ставити пореска управа.

§ 49.

Овај Закон ступа на снагу и обавезну силу добива када се обнародује у Службеним новинама.

Бр. 23497

31. марта 1930 год.

Београд

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар финансија,
Д-р С. Шврљуга с. р.

Претседник Министарског савета
Министар унутрашњих послова
Почасни ађутант Њ. В. Краља,
Дивизијски генерал,
Пет. Живковић, с. р.

Видео и ставио Државни печат,

Чувар Државног печата,

Министар правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Оглас

Опште Одељење Краљевске Банске Управе Вардарске бановине у Скопљу на основу чл. 82 и 89 закона о државном рачуноводству одржаће у скраћеном року на дан 5 јула тек. године у 11 часова у својим просторијама прву усмену лицитацију за набавку потребног канцеларијског материјала.

Узорци и услови могу се видети сваког дана у економату Кр. Банске Управе.

Пре почетка лицитације заинтересовани имају положити кауцију од 10.000 динара у готовом новцу или вредносним папирима на каси VII Финансијског одељења ове Управе, а претседнику комисије за ову лицитацију поднети реверс о поднетој кауцији, уверење о плаћеној порези за истекло тромесечје и сведочанство о својој надметачкој способности.

Из канцеларије Општег одељења Вардарске бановине I бр. 11836 од 11 јуна 1930 год.

Лицитација у болници у Гњилану

У економату Бановинске болнице у Гњилану одржаће се на дан 26 јуна од 10 до 12 часова пре подне друга усмена лицитација за набавку живогних намирница, потрошног материјала и осталих ситних потреба болнице за време од 1 јула до 30 септембра 1930 године закључно и то:

1) Хлеб:ц у вредности	Дни.	8.000
2) Месо у вредности	Дин.	6.000
3) Маст са поврћем и варивом у вредности	Дин.	3.000
4) Кравље пресно и кисело млеко у вредности	Дин.	6.000
5) Бакалук и остале друге погробе у вредности	Дин.	4.000
6) Дрва за гориво у вредности	Дин.	10.000
		Свега: Дин. 37.000

Кауција у 5 од сто полаже се комисији на дан лицитације.

Услови ове лицитације могу се видети сваког радног дана у економату болнице.

Из канцеларије бановинске болнице Вардарске Бановине у Гњилану бр. 135 од 6. јуна 1930. године.

Конкурс

Решењем Господина Бана Врбаске Бановине број 16916 од 19. маја 1930. године расписује се конкурс за 18 среских пољопривредних референата с факултетском спремом у смислу закона о унапређењу пољопривреде и 7 помоћника среских пољопривредних референата са средњошколском спремом.

У помањкању рефлектаната с факултет-

ском спремом могу се поставити на њихова места као вршиоци дужности среских пољопривредних референата и лица са средњошколском спремом.

Молбе за намештења примаће се до 1. августа 1930. године,

Из канцеларије Пољопривредног одељења Краљ. Банске управе Врбаске бановине број 16.916-III-1.

Лицитација у бановинској болници у Врању

ОГЛАС

На основу чл. 82—102 закона о државном рачуноводству, чл. 23 и 24. Правилника за извршење одредбе из одељка „Б“ и расписа Господина Министра Социјалне Политике и Народног Здравља Обр. 8220/29 г. Управа Вардарске бановинске болнице у Врању, одржаће на дан 16. јуна 1930 г. у канцеларији свога економата, 1. усмену јавну лицитацију за следеће животне намирнице и то:

1. За бели и црни хлеб;
2. За млечне производе: слатко и кисело млеко и сир домаћи;
3. За месо телеће, говеђе и јагнеће;
4. За бакалук животних намирница;
5. За вариво, воће и поврће;
6. За бакалук потрошног материјала.

Све наведене артикле болница ће лицитирати за време јули-септембар 1930.

Кауција се полаже на каси ове Управе сваког дана за време канцеларијског рада, или комисији ни дан лицитације, али најдаље до 10 часова онога дана, када се лицитација има одржати и то:

1. кауција је за бели и црни хлеб динара	500.—
2. кауција је за говеђе, телеће и јагнеће месо динара	600.—
3. кауција је за слатко, кисело млеко и сир динара	1300.—
4. кауција је за вариво, воће и поврће динара	600.—
5. кауција је за бакалук животних намирница динара	700.—
6. кауција је за бакалук потрош. материјала динара	300.—

Накнадне се понуде ни од никога неће примати.

Почетак лицитације је у 11 часова и трајаће сва док се не заврши. Лицитираће се од 1 кгр. односно комада.

Ближи услови се могу видети свакога дана у канцеларији економиа болнице.

Из канцеларије Бановинске болнице у Врању бр. 790 од 20 маја 1930 год. 1—2

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Инспекционо путовање Бана Вардарске Бановине.

Ми смо у досадањим чланцима изнели у најважнијим потезима резултате инспекционог путовања Г. Жике Лазића, Бана Вардарске Бановине, који је у последње време обишао поверену му Бановину. Он је раније у својству начелника или помоћника Мин. Унутрашњих Дела врло често посећивао наше крајеве, те нема града где он већ није био, нити пак има истакнутијег државног службеника, трговца, занатлије, привредника кога он не познаје. Оваква путовања су врло важна, јер се на њима појачавају раније стечени утисци, обнове познанства, виде резултати досањег рада, чују народне жеље, сазнају се његове потребе, те се тим начином прошири круг знања и стекну потребна искуства за даљи рад, посвећен служби народу и отаџбини.

Госп. Бан је, на овим путовањима лично долазио, у свима местима које је посетио, у додир са свима слојевима народним и на самом месту издавао потребне наредбе, упутства и савете. Ми ћемо овде резимирати резултате са тих путовања, који ће уздамо се, уродити лепим успесима и значајним резултатима.

1. Просветним установама, које су неопходне, при том оскудне, обећана је брза материјална помоћ

2. Болницама и хигијенским установама, које врше једну од врло корисних улога у народу, обећана је помоћ, како би појачале своју делатност на опште добро Бановине.

3. Привредне установе: лозни, воћни и шумски расадници биће преустројени тако како би у што краћем року времена пружили народу оне благодетне користи, које се са пуно права очекују од њих.

4. Пuteви који играју тако велику улогу у народном животу, а који су онеспособљени, биће убрзо доведени у ред, јер су издате хитне наредбе да се исти поправе.

5. Чиновници, ти тако важни чиниоци, на којима почива државна зграда, који су до скоро зависили од појединих партијских људи, обезбеђени су од прогањања, али ће се строго водити рачуна да сви савесно, предано и са едусшевљењем врше поверену им дужност, клоњећи се свих порока, који унижавају углед и достојанство државних органа, јер су они позвани да предњаче примерима у сваком погледу.

Неће се више прелазити преко извесних појава, које су раније наносиле штету како државној служби, тако исто и самом угледу чиновничког staleжа.

6. Да би се појачала привредна моћ нашега народа, Госп. Бан је саветовао да се развије у што већим размерама култура: дувана, опијума, пиринча, памука, конопље, лана. сеза-

на, сунцокрета, олајне репице, шафрана и других трговачких и индустријских биљака. Даље је у томе смислу саветовано образовање: земљорадничких, опијумских, воћарских, повртарских, сточних, свиларских, занатлијских и сличних задруга, како би наш привредник дошао до јефтинијег кредита, а уз то створио погодбу за усавршавање својих производа као и за бољу потрошњу истих на нашим и страним тржиштима.

7. У погледу пошумљавања голети, издате су потребне наредбе да срески расадници гаје што више белог дуда, кестена, ораха, липа и других воћних и шумских садница, како би се народу раздавале по ниској цени или и бесплатно разне саднице ради засађивања ледина и голети, те убрзали рад на подизању нових шума, тако исто издата су наређења да се у среским расадницима гаји американска лоза, те да се пронађе најзгоднија подлога, која може успевати у појединим местима, те ће се само тим начином моћи ускоро обновити наши виноградарски крајеви.

8. Наређено је да се при среским расадницима гаји за приплод ситна и крупна стока, као и боље врсте живине, како би се, постепено побољшао домаћи сој стоке и живине

Изневши горње чињенице, сматрамо за потребно нарочито нагласити да треба имати потребно стрпљење и веру у успех, јер се резултати оваквих подухвата не могу осетити и уочити тако брзо. Најпосле треба имати у виду да за све ово треба времена. Али поред тога и великих напора, преданог и пожртвованог рада као и свестрана помоћ и народа и државних службеника. Не заборавимо да је наша држава постигла за ових дванајест година великих резултата, а сада се можемо предати томе великом реформаторском послу не сметани ни с које стране; на против сви прегаоци ће наћи обилну и моралну и материјалну помоћ са надлежне стране.

Осим наведенога, нашој бановини се указује лепша будућност и од рударства, које се почиње нагло развијати у свима крајевима нашега Југа. Сада се врше испитивања, а ускоро ће настати и интензивно искоришћавање тога неизмерног блага, те ће се наш народ користити и с те стране.

Један леп гест г. др. Вучетића

Познати национални и књижевни радник г. др. Никола Вучетић упутно је бану г. Жике Лазићу *шездесет* егземплара своје књиге *На отаџбинском жртвенику* с молбом да се разделе читаоницама у Вардарској бановини.

Овај леп гест г. др. Вучетића заслужује сваку хвалу и захвалност.

Захвалност грчких излетника

Грчки привредници који су посетили нашу земљу, задржали су се и углавном граду наше Бановине, те су били најсрдачније дочекани и где су остали цео дан, разгледајући културне и економске институције Скопља. Очарани тим пријемом, они су, стигавши у Грчку, упутили Бану г. Живојину Лазићу следећи телеграм:

Јелински излетници су стигли у Солун, одакле шаљу Вама и Вашим сарадницима најтоплију захвалност за братски пријем у Скопљу, који ће остати у њиховом братком сећању.

Потпис: *Маврогордато*

Писма из Велеса

II.

Велес је подигнут на обема странама Вардара. То је прави клисурски град са јако збијеним кућама, који у многоне личи на наше приморске градове. Према попису од 27. октобра 1929. године, он броји 14.020 становника, од којих је 1645 душа турака. Велешани су врло окретни, бистри и агилни, о чему сведоче пуно конкретних доказа, који ћемо овде истакнути.

Пошумљавање голети.

Поред два велика јавна парка и три мала, у непосредној околини града засађено је у последње време преко 40.000 багремових садница, које су се све примиле. Општинска управа је ставила себи у задатак, да са овим радом настави и даље, тако да се временом пошуми сва околина. И у овом погледу Велес може послужити за углед осталим градовима на Југу.

Велешка индустрија.

Нагли напредак овога места огледа се у развоју и индустријских предузећа. У томе погледу Велес заузима, после Скопља прво место у нашој бановини. Данас постоје у Велесу седам фабрике и то: Фабрика уља Ђоше Органџијевића, подигнута 1923. године, која може израдити за 24 часа 14.000 кг. зејтина. Фабрика шарлагана А. Д. са основним капиталом од 3.000.000 динара. Ова може израдити 8.000 кг. зејтина за 24 часа. Основана је 1929. год. Фабрика шарлагана Трајка Зиковића, ос-

нована 1880 године, са дневним капацитетом до 3.000 кг. зејтина.

Осим тога постоји и стара шарлаганџиници Аргировића, који цеди зејтин на стари начин, али је врло доброг квалитета.

Прве три творнице израђују и рафинирани зејтин, који је по својој изради и квалитету једнак најбољим европским производима те врсте. Зејтин се израђује од маковог семена, сезама, сунцокрета и репица. Само велешка околина да неколико стотина вагона маковог семена. Семе од сунцокрета добавља се из Маџарске и Бугарске. Сезам се добавља из околине, а увози и из Палестине и Судана.

Поред зејтина ове фабрике израђују од сезама и **тахан** од кога се прави алва. Тахан се троши у земљи, али се доста извози и за иностранство, нарочито за Албанију, Немачку, Финску и Француску.

Велешки рафинирани зејтин троши се поглавито у Србији, Војводини и Босни, а ћоспе, краваји, начињени од трица семена, извози се за Италију, Немачку, Енглеску и друге земље, јер се исти употребљава као изврсна храна за краве.

Ове творнице могу да утроше годишње неколико стотина вагона семена од сунцокрета и репица, која се сировина увози из иностранства, међутим и репица и сунцокрет могу успевати у свима нашим крајевима, у којима се сади кукуруз. Косово, као најближа област Велесу, може развити културу сунцокрета и на тај начин извучити од тога велике користи, јер је од овога трострука добит јача од жита. То исто вреди а за репицу. Осим тога зејтин се може цедити и од семена од бундеве. Зато би било корисно да се и у овоме погледу обавештава наш земљорадник.

Фабрика кеса „Вардар“, својина браће Лукаревића, основана 1923. године, за 24 часа изради 2.000 кг. кесе, које се троше на територији Вардарске бановине.

За тим електрична централа која је подигнута 1928. године, и својина је Живка Стојиљковића и два модерна млина, један Трајка Зиковића, а други Алексе Зафировића, чији је капацитет четири вагона дневно.

Браћа Лукаревић имају малу радионицу за *алеу паприку* а постоји намера за оснивањем и творнице конзервираног поврћа, воћа и меса. Ако се и у овом погледу успе, а Велешани су у сваком погледу предузимљиви и истрајни, што ће се и тим начином помоћи домаћи свет, како произвођач, привредник, тако и варошко сиротно становништво. Ми ћемо са најлепшим задовољством поздравити подузетнике у томе правцу рада, и необично ћемо се радовати, ако то учинимо што пре.

С.

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу. — Уредник по овлашћењу Банске Управе, Симић Стеван, директор гимназије у пензији Краља Александра 117 Штампарииа и Књиговезница Василија Димитријевића. -- Скопље, Краља Петра -- Телефон 182